

ונפשי כעפר לכל תהיה

The words: **א-להי, נצור, ונפשי כעפר לכל תהיה** found in the paragraph demand an explanation. The problem lies in the fact that in **תנ"ך** we find that the word: **עפר** has both positive and negative connotations:

Positive:

בראשית פרק ב-(ז) וייצר ה' א-להים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה:

Negative:

בראשית פרק ג-(יט) בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב:

Positive

בראשית פרק יג-(טז) ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה:

Negative:

בראשית פרק יח-(כז) ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר:

Negative:

שמות פרק ח-(יב) ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן נטה את מטך והך את עפר הארץ והיה לכנם בכל ארץ מצרים:

Positive:

במדבר פרק יט-(יז) ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי:

Positive:

במדבר פרק כג-(י) מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו:

Negative:

דברים פרק ט-(כא) ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרף אתו באש ואכת אתו טחון היטב עד אשר דק לעפר ואשלך את עפרו אל הנחל הירד מן ההר:

Negative:

דברים פרק כח-(כד) יתן ה' את מטר ארצך אבק ועפר מן השמים ירד עליך עד השמדך:

Negative:

יהושע פרק ז-(ו) ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון ה' עד הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם:

Negative:

תהלים פרק קג-(יד) כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו:

In the context of the paragraph: א-להי, נצור, the word: עפר is given a positive meaning:

תוספות מסכת ברכות דף יז' עמ' א'-ונפשי כעפר לכל תהיה - מה עפר אינו מקבל כליה לעולם כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם כמו שהוא אומר והיה זרעך כעפר הארץ.

ספר אבודרהם שמונה עשרה ד"ה א-להי נצור-ונפשי כעפר לכל תהיה, הוא מוסיף על ושפתותי מדבר מרמה. כלומר לא מבעיא שאני שואל מניעת הדבור של מרמה אלא אף אני שואל להיות כעפר לפני הכל. והטעם, לרמוז כמו שהעפר הכל רומסים אותו ברגליהם ועולה על ראשיהם וגם לסוף הכל צריכים לו כך המשפיל עצמו בעולם הזה יהיה לראש לעולם הבא.

חתם סופר מסכת חולין דף פז' עמ' ב'-בזכות שאמר אאע"ה ואנכי עפר ואפר וכו'. בחי' תורה אמרתי עפ"י מ"ש חז"ל פי' ונפשי כעפר לכל תהי' שנזכה להיות כעפר המשפיע מזון לכל ברי' ומ"מ הכל דשין עליו כן נזכה להשפיע לכל עולם ומ"מ נהי' נכנעים. וא"כ תינח להתפלל שנזכה אבל לא יתכן שיאמר אדם על עצמו שהוא כעפר המצמיח טוב לכל ע"כ אמר אאע"ה עפר ואפר עפר לענין הכנעה ואפר לענין שאינו מצמיח והרי זה ענוה יתירה מאאע"ה. עפר ואפר עם הכולל גמטרי' תרל"ח כמו אברהם יצחק יעקב: [מהדו"ק]

The **גמרא** that is the basis of the **חתם סופר**'s comment provides another reason to refer to ourselves as **עפר**:

תלמוד בבלי מסכת חולין דף פח' עמ' ב'-אמר רבא: בשכר שאמר אברהם אבינו (בראשית י"ח) ואנכי עפר ואפר, זכו בניו לשתי מצות אפר פרה ועפר סוטה, וליחשוב נמי עפר כסוי הדם! התם, הכשר מצוה איכא, הנאה ליכא. ואמר רבא: בשכר שאמר אברהם אבינו (בראשית י"ד) אם מחוט ועד שרוך נעל, זכו בניו לשתי מצות, לחוט של תכלת ורצועה של תפילין. בשלמא רצועה של תפילין, כתיב: (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ותניא, ר' אליעזר הגדול אומר: אלו תפילין שבראש: אלא, חוט של תכלת מאי היא? דתניא, רבי מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל הצבעונין? מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד, דכתיב (שמות כ"ד) ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו וגו', וכתיב (יחזקאל א') כמראה אבן ספיר דמות כסא.

Why do we follow the words: **ונפשי כעפר לכל תהיה** with the words: **פתח לבי בתורתך**?

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יט' עמ' ב'-מכריז רבי אלכסנדר: מאן בעי חי? מאן בעי חי? כנוף ואתו כולי עלמא לגביה, אמרי ליה: הב לן חי, אמר להו: (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו' (סור מרע ועשה טוב וגו'); שמא יאמר אדם: נצרת לישוני מרע ושפתי מדבר מרמה, אלך ואתגרה בשינה? ת"ל: סור מרע ועשה טוב, אין טוב אלא תורה, שנאמר: (משלי ד') כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו.

TRANSLATION OF SOURCES

(ז) **בראשית פרק ב-** And the Lord G-d formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul.

(ט) **בראשית פרק ג-** In the sweat of your face shall you eat bread, till you return to the ground; for out of it you were taken; for dust you are, and to dust shall you return.

(טז) **בראשית פרק יג-** And I will make your seed as the dust of the earth; so that if a man can count the dust of the earth, then shall your seed also be counted.

(כז) **בראשית פרק יח-** And Abraham answered and said, Behold now, I have taken upon me to speak to the Lord, I who am but dust and ashes;

(לב) **שמות פרק ה-** And the Lord said to Moses, Say to Aaron, Stretch out your rod, and strike the dust of the land, that it may become lice throughout all the land of Egypt.

(יז) **במדבר פרק יט-** And for an unclean person they shall take of the ashes of the burnt heifer of purification for sin, and running water shall be put there in a utensil;

(י) **במדבר פרק כג-** Who can count the dust of Jacob, and the number of the fourth part of Israel? Let me die the death of the righteous, and let my last end be like his!

(כא) **דברים פרק ט-** And I took your sin, the calf which you had made, and burned it with fire, and crushed it, and ground it very small, until it was as small as dust; and I threw its dust into the brook that descended from the mount.

(כד) **דברים פרק כח-** The Lord shall make the rain of your land powder and dust; from heaven shall it come down upon you, until you are destroyed.

(ו) **יהושע פרק ז-** And Joshua tore his clothes, and fell to the earth upon his face before the Ark of the Lord until the evening, he and the elders of Israel, and put dust upon their heads.

(יד) **תהלים פרק קג-** For he knows our frame; he remembers that we are dust.

תוספות מסכת ברכות דף יז ע"א - ונפשי כעפר לכל תהיה
destroyed, that it be G-d's will that our descendants are never destroyed as it is

written: And your descendants will be like the dirt on the land.

ספר אבודרהם שמונה עשרה ד"ה א - להי נצור - ונפשי כעפר לכל תהיה
The words: V'Nafshee K'afar La'Kol Sihyeh are connected to the words: Oo'Sifasei Midabeir Mirmah. This means that it is not enough merely to ask that G-d help me avoid deceitful speech, I must also ask that I be considered as dirt by all. The reason to ask for that is because dirt is a substance that all stomp on with their feet. It then covers

them up to their heads. But in the end it is a necessary substance. So too, when one lowers himself on this world he will be on top in the next world.

וְאָנוּכֵי אָפָר וְאִיפָר (I am dust and ashes). In the book “Chayei Torah” I wrote in accordance with what Chazal said: **וְנַפְשֵׁי כָּאָפָר לֹא כֹל סִיחִיָּה** that we should merit being like dust that is a central element in all that grows despite the fact that all stomp upon it. So too we should merit becoming a central element in all of human life but in becoming so, we must remain humble. Therefore it is appropriate to pray that we be successful but it is not right that a person say about himself that he be like dirt that nurtures good for all. That is why Avrohom our Forefather said “afar v’aiphar”; “afar” to mean something humble and “aiphar” that it is something that does not create growth. That demonstrates the great humility of Avrohom our forefather. The words: “afar” and “aiphar” in gematria represent the number 638 which is the same number as in the words: Avrohom, Yitzchok and Yaakov.

וְאָנוּכֵי אָפָר וְאִיפָר—Raba said: As a reward for our father Abraham having said: I am but dust and ashes, his descendants were worthy to receive two Mitzvos: the ashes of the Red Cow and the dust used in the ceremony of a woman suspected of adultery. Why does Raba not reckon also the dust used for the covering up of the blood? Because that is only the perfection of the commandment but it is of no advantage to the performer¹.

Raba also said: As a reward for our father Abraham having said, I will not take a thread or a shoe-strap, his descendants were worthy to receive two Mitzvos: the thread of

blue, and the strap of the tefillin. Now as for the strap of the tefillin, the blessing bestowed on its account is clear, for it is written: And all the peoples of the earth shall see that the name of the Lord is called upon you; and they shall be afraid of you’, and it has been taught: R. Eliezer the Great says: This refers to the tefillin worn upon the head. But what is the blessing bestowed on account of the thread of blue? It has been taught: R. Meir says. Why is blue singled out from all the varieties of colors? Because blue resembles the color of the sea, and the sea resembles the color of the sky, and the sky resembles the color of a sapphire, and a sapphire resembles the color of the Throne of Glory, as it is said: And they saw the G-d of Israel and there was under His feet as it were a paved work of sapphire stone; and it is also written: The likeness of a throne as the appearance of a sapphire stone.

וְאָנוּכֵי אָפָר וְאִיפָר—R. Alexandri was once calling out, ‘Who wants life, who wants life?’ All the people came and gathered round him saying: ‘Give us life!’ He then quoted to them, Who is the man who desires life and loves days that he may see good therein? Keep your tongue from evil and your lips from speaking guile, depart from evil and do good, seek peace and pursue it. Lest one say, ‘I kept my tongue from evil and my lips from speaking guile. I may therefore indulge in sleep,’ Scripture therefore tells us, Turn from evil and do good. By ‘good’ nothing but Torah is meant; as it is said, For I have given you a good doctrine, forsake you not My Torah.

Translations reproduced from the Davka Soncino Classics CD-ROM

1. For the slaughtered animal is permitted even though the blood had not been covered up. In each of the other commandments there is a blessing and benefit bestowed: the dust used in the ceremony of a woman suspected of adultery serves to remove all suspicion and to restore peace and confidence between husband and wife, and the ashes of the Red Cow serve to cleanse the unclean (cf. Num. XIX).